

Nämndens Årsplan och budget 2026

Hälso- och sjukvårdsnämnd

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Nämndens uppdrag.....	3
3	För nämnden relevanta styrande dokument	3
4	Nämndens omvärldsfaktorer: möjligheter och utmaningar.....	3
5	Nämndens prioriteringar	4
6	Nämndens resultatmål och indikatorer.....	4
7	Intern ramfördelning på övergripande nivå	12

Bilagor

Bilaga 1: Intern ramfördelning

1 Inledning

Regionplan och budget utgör regionfullmäktiges övergripande styrning för perioden och är ett verktyg för att styra mot Region Värmlands vision "Livskvalitet i världsklass". I regionplanen fastställs årligen regionfullmäktiges övergripande effektmål för mandatperioden, årets budgetram, fördelning av nämndernas nettokostnadsramar samt en ekonomisk flerårsplan.

Nämndens Årsplan och budget är nämndens styrande dokument för perioden och bygger på nämndens svar på planeringsdirektiv. I Nämndens Årsplan och budget fastställs årets prioriteringar, tidigare beslutade resultatmål och indikatorer samt intern ramfördelning på en övergripande nivå. Dokumentet utgör underlag för den fortsatta planeringen inom det egna ansvarsområdet.

Beslut om Årsplan och budget ska tas innan årsskiftet 2025/2026. Innan årsskiftet ska nämnden även informeras om förvaltningsområdets verksamhetsplan.

2 Nämndens uppdrag

Hälso- och sjukvårdsnämndens uppdrag är att ansvara för den värmländska hälso- och sjukvården i sin helhet och ska se till att den styrs, samordnas och utvecklas på ett sådant sätt att de samlade resurserna är tillgängliga och anpassade till befolkningens behov.

3 För nämnden relevanta styrande dokument

- Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)
- Tandvårdslagen (1985:125)
- Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS
- Lagen (2008:962) om valfrihetssystem
- Smittskyddslagen (2004:168)
- Lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser
- Patientlagen (SFS 2014:821)
- Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659)
- Lag om statligt tandvårdsstöd (SFS 2008:145)
- Patientdatalagen (2008:355)
- Livsmedelslag (2006:804)
- Kommunallagen (2017:725)
- Medbestämmandelagen (1976:580)
- Arbetsmiljölagen (1977:1160)
- Lagen om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen (1974:358)
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Barnkonventionen (2018:1197)
- Föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS och SOSFS)
- Läkemedelsverkets författningssamling
- Strålsäkerhetsmyndighetens författningssamling
- Inspektionen för vård- och omsorgs författningssamling
- Dataskyddsförordningen (GDPR)
- Regelverk för medicintekniska produkter
- Värmlandsstrategin
- Regionplan
- Hälso- och sjukvårdens utvecklingsplan

4 Nämndens omvärldsfaktorer: möjligheter och utmaningar

Hälso- och sjukvården står inför omvärldsfaktorer som påverkar dess utveckling de kommande åren. En av de största utmaningarna är den demografiska förändringen, där en åldrande befolkning leder till såväl ökad efterfrågan på vård som en växande brist på vårdpersonal.

Ekonomiska faktorer, som ökande vårdkostnader och ökad konkurrens om samhällets resurser, innebär betydande utmaningar som kräver utvecklade finansieringsmodeller och effektivare

resursanvändning. Klimatförändringar och globala hälsorisker riskerar också att öka belastningen på vården. Säkerhetshot och geopolitiska faktorer kan störa försörjningen av läkemedel och materiel, ökar behovet av insatser inom säkerhet och beredskap och robusthet i hälso- och sjukvårdssystemet.

Parallellt med dessa utmaningar ger teknologiska framsteg, såsom AI, digitala vårdtjänster och robotik möjligheter att effektivisera vården, även om höga kostnader och digitala klyftor utgör utmaningar. För att möta framtidens behov krävs därför strategiska investeringar, teknologisk innovation och en starkare vårdorganisation som kan hantera både akuta kriser och långsiktig utveckling.

Eftersom kostnaderna bedöms öka snabbare än de offentliga intäkterna och personalbrist riskerar att bli följd av de demografiska förändringarna måste vårdsystemen anpassas för att säkerställa långsiktig tillgänglighet till vård och för att omhänderta fler och äldre patienter med färre medarbetare.

I den av regionfullmäktige i full politisk enighet beslutade utvecklingsplanen för framtidens hälso- och sjukvård mot 2040 dras slutsatsen att vi behöver ändra på våra arbetssätt och utveckla ett nytt vårdsystem som möter värmlänningarnas framtida vårdbehov. Utmaningarna synliggör behovet av ett systemskifte där vi går från ett suboptimerande och mekaniskt tänkande där alla resurser alltid ska beläggas till ett personcentrerat, flödesorienterat och medarbetardrivet innovativt tänkande som på sikt leder fram till ett nytt vårdsystem som både ökar tillgängligheten till vård och höjer vårdens kvalitet samtidigt som medarbetarnas arbetsmiljö förbättras och ekonomin stabiliseras.

Det nya systemet ska formas kring en sammanhållen, personcentrerad och flödesbaserad vårdkedja, där primärvården, sjukhusens resurser och den högspecialiserade nationella vården samverkar gränsöverskridande med den kommunala omsorgen, för att alltid tillgängliggöra den bästa möjliga och mest effektiva vården för alla i Värmland.

Den pågående satsningen på God och nära vård innebär att vården ska bli mer tillgänglig och anpassad till patientens behov, med större fokus på primärvården, digitala vårdlösningar och vård i hemmet. Genom att flytta vård närmare patienten och stärka samverkan mellan olika vårdnivåer kan sjukhusens belastning minska, samtidigt som patienterna får mer individanpassad och sammanhållen vård.

5 Nämndens prioriteringar

Prioriterade satsningar: vårdcentraler, psykiatri och vårdplatser

Under 2026 fortsätter satsningen för att stärka hälso- och sjukvården med totalt 353 miljoner kronor. Satsningarna fokuserar på tre prioriterade områden: vårdcentralerna, psykiatri och vårdplatser.

Vårdcentralerna får en förstärkning på 64 miljoner kronor för att förbättra tillgänglighet, kontinuitet och kompetensförsörjning i den nära vården, bland annat genom en ST-läkarsatsning. En stark primärvård är grunden för en kostnadseffektiv och långsiktigt hållbar hälso- och sjukvård.

Arbetet för en förbättrad psykisk hälsa tillförs 20 miljoner kronor, varav 15 miljoner går till första linjen och 5 miljoner till fler ST-läkare inom vuxenpsykiatri. Syftet är att korta väntetider och förbättra tillgängligheten, så att fler barn, unga och vuxna snabbt får rätt stöd.

Utvecklingen av vårdkapaciteten med fler vårdplatser fortsätter. Ytterligare 60 miljoner kronor avsätts för att utveckla fler fullskaliga vårdplatser och nya vårdformer i samverkan med kommunerna. Det bidrar till tryggare och mer effektiva vårdflöden och minskar belastningen på akutsjukvården.

Satsningarna stärker vårdkedjan som helhet – från den nära vården till sjukhusens vårdplatser – och stödjer nämndens övergripande mål om Ekonomi i balans, Tillgänglig vård på lika villkor, Samverkan och utveckling av vården samt God, säker och nära vård.

6 Nämndens resultatmål och indikatorer

Nämndens resultatmål ska styra verksamheterna mot Region Värmlands vision och bidra till måluppfyllelse för regionfullmäktiges effektmål. Effektmålen inriktning beskrivs i Regionplan och budget. Det är av största vikt att under planeringsperioden 2026–2028 säkerställa en ekonomi i balans, som därför är det högst prioriterade målet även under 2026.

6.1 Effektmål: Trygga och nöjda invånare

Resultatmål: Tillgänglig vård på lika villkor

Beskrivning

Tillgänglighet till vård och behandling regleras i lag. Lagförändringen från 2019 om en förstärkt vårdgaranti innebär att den enskilde inom 3 dagar ska få en medicinsk bedömning av läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal inom primärvården.

Hälso- och sjukvården samt tandvården i Sverige, ska enligt lag vara jämlik, vilket innebär att bemötande, vård och behandling ska ges på lika villkor till alla oavsett kön, ålder, bostadsort, funktionalitet, utbildning, social ställning, etnisk eller religiös tillhörighet eller sexuell läggning, och oavsett kombinationer av dessa.

Vårdens utbud ska vara jämlikt i hela Värmlands geografiska område vilket omfattar digitala verktyg, tjänster och möten, fysiska utbudspunkter samt mobil vård med fokus på innehållet i hälso- och sjukvårdstjänsterna oavsett den fysiska platsen. Vårdinsatserna ska ges inom rimlig tid och det ska finnas ett utbud av nära vård inom rimlig geografisk närhet.

Öppettider och möjligheter till digitala tjänster och vårdlösningar ska utvecklas utifrån värmlänningarnas behov. Resultatmålet svarar mot Värmlandsstrategins insatsområde Förbättra livsvillkoren.

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

 Mål 3: God hälsa och välbefinnande

 Mål 5: Jämställdhet

 Mål 10: Minskad ojämlikhet

Indikatorer	Målvärde	Periodicitet	Källa
Besvarade telefonsamtal inom femton minuter 1177	≥ 60 %	Månad	Ineras behörighetsstyrda PowerBI-rapport gällande telefonstatistik.
Kontakt med primärvården samma dag	≥90 %	Månad	Datainsamling via telefonsystem VCC Callback kombinerat med manuell inrapportering som levereras vid två årliga mätillfällen till den nationella väntetidsdatabasen (SKR).
Medicinsk bedömning som genomförs av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal inom tre dagar (primärvårdsnivå)	≥ 80 %	Månad	Cosmic via regionens datalager.
Första besök i den specialiserade somatiska hälso- och sjukvården inom 90 dagar - avser väntande	≥80 %	Månad	Cosmic via regionens datalager.
Operation inom 90 dagar i den specialiserade somatiska hälso- och sjukvården - avser väntande	≥70 %	Månad	Cosmic via regionens datalager.

Indikatorer	Målvärde	Periodicitet	Källa
Behandling inom 90 dagar i den specialiserade somatiska hälso- och sjukvården - avser väntande	≥70 %	Månad	Cosmic via regionens datalager.
Första besök i den specialiserade psykiatriska hälso- och sjukvården inom 90 dagar - avser väntande	≥80 %	Månad	Cosmic via regionens datalager.
Behandling inom 90 dagar i den specialiserade psykiatriska hälso- och sjukvården - avser väntande	≥70 %	Månad	Cosmic via regionens datalager.
Första besök inom 3 dagar till Första linjen, Barn och unga	≥90 %	Månad	Cosmic via regionens datalager.
Första bedömning till barn- och ungdomspsykiatri inom 30 dagar	≥ 80 %	Månad	Cosmic via regionens datalager.
Påbörjad utredning i barn- och ungdomspsykiatri inom 30 dagar	≥75 %	Månad	Cosmic via regionens datalager.
Påbörjad behandling i barn- och ungdomspsykiatri inom 30 dagar	≥ 75 %	Månad	Cosmic via regionens datalager.

Resultatmål: Hållbar beredskap

Beskrivning

I ett alltmer osäkert omvärldsläge förändras kravställningarna på samhällsviktiga verksamheter såsom hälso- och sjukvård. Inom detta område riktas regeringsuppdrag till sektorsansvariga myndigheter och genom överenskommelser med SKR, inriktningar för regionernas arbete med ökad motståndskraft och annan förmågehöjning.

Området innefattar flera utmaningar för hälso- och sjukvården, då målbilden och därigenom möjligheten till uppföljning av arbetet inte tydligt kan definieras. Resultatmålet svarar mot Värmlandsstrategins insatsområde Förbättra livsvillkoren.

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

- Mål 5: Jämställdhet
- Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen
- Mål 17: Genomförande och globalt partnerskap

6.2 Effektmål: Attraktivt och hållbart Värmland

Resultatmål: Samverkan och utveckling av vården

Beskrivning

Hälso- och sjukvården i Värmland drivs i egen regi, i samverkan med andra offentliga huvudmän och genom avtal med privata vårdgivare. För att kunna skapa en effektiv hälso- och sjukvård nära invånarna förutsätts samverkan på alla nivåer, oavsett huvudmannaskap och utförare.

Detta sker bland annat genom en samordnad uppföljning och återkoppling från och till samverkanspartners och hälso- och sjukvårdsnämnden. Regeringen har slutit överenskommelser med Sveriges kommuner och regioner om utveckling av god och nära vård. Regionen arbetar aktivt mot nära vård genom att säkerställa samverkans- och samordningsstrukturer med länets kommuner.

Gemensamt med länets kommuner fortsätter arbetet 2026 med omställningen till Nära vård och att tillsammans utveckla hälsa, vård och omsorg med utgångspunkt från den gemensamt framtagna målbilden och handlingsplanen. Vården i Värmland står inför stora utmaningar för att klara av att möta framtida vårdbehov.

Den snabba utvecklingen av nya läkemedel, medicinsk teknik, IT- lösningar samt den fördjupade kompetensen kring sjukdomar ger samtidigt möjligheter att möta och vårda patienter på nya sätt. Resultatmålet svarar mot Värmlandsstrategins insatsområden Förbättra livsvillkoren och Höja kompetensen.

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

- Mål 3: God hälsa och välbefinnande
- Mål 4: God utbildning för alla
- Mål 5: Jämställdhet
- Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- Mål 10: Minskad ojämlikhet

Indikatorer	Målvärde	Periodicitet	Källa
Oplanerade återinskrivningar inom 30 dagar, patienter med kommunala insatser	< 20 %	Månad	Cosmic via regionens datalager.
Vårdtillfällen med påverkbar slutenvård i urval av diagnoser - 65 år och äldre	< 5 000 per 100 000 inv	År	Cosmic via regionens datalager till Vårdtillfallsdatabasen (SKR). Utfallet hämtas från Vården i siffror (SKR).
Upplevd delaktighet och involvering under utredning enligt standardiserade vårdförlopp (SVF) i cancervården	≥ 85 %	År	PREM-enkät (Patient Reported Experience Measures) från Nationell Patientenkät (NPE). PREM står för Patient Reported Experience Measures, som på svenska kallas patientrapporterade erfarenhetsmått. Både patienter som fått ett cancerbesked och de som avslutat SVF av någon annan orsak får enkäten sex till tio veckor efter avslutad utredning.

Resultatmål: Klinisk forskning och utbildning

Beskrivning

Klinisk forskning är en förutsättning för kvalitetssäkrad utveckling av hälso- och sjukvård och ska utgöra en integrerad del av vården och dess organisation. I regionernas uppdrag ingår att medverka vid finansiering, planering och genomförande av både kliniskt forskningsarbete på hälso- och sjukvårdens område, och inom den folkhälsovetenskapliga forskningen.

Regioner och kommuner ska i dessa frågor, i den omfattning som behövs, samverka med varandra och med berörda universitet och högskolor. Både kunskap om och utförande av klinisk forskning behöver öka i Värmland. Det behöver skapas goda förutsättningar och integreras i alla verksamheter och på alla nivåer så att ett snabbt, för patienterna nyttiggörande, av relevanta forskningsresultat kan möjliggöras liksom att ge stöd i evidensbaserade beslut. Resultatmålet svarar mot Värmlandsstrategins insatsområde Höja kompetensen.

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

- Mål 3: God hälsa och välbefinnande
- Mål 4: God utbildning för alla
- Mål 5: Jämställdhet
- Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- Mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- Mål 10: Minskad ojämlikhet
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen
- Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen

Indikatorer	Målvärde	Periodicitet	Källa
Genomgången forskarutbildning (licentiat- eller doktorsexamen)		År	

6.3 Effektmål: God, jämlik och jämställd hälsa

Resultatmål: God, säker och nära vård

Beskrivning

Hälso- och sjukvården i Värmland ska vara god, säker och nära, med ett starkt fokus både på omvårdnadskvalitet och medicinsk kvalitet. Ett aktivt patientsäkerhetsarbete krävs för att minska antal vårdskador och dess konsekvenser.

Regionen ska identifiera och förebygga patientsäkerhetsrisker och vårdskador vid vårdtillfällen, behandlingar och vid vårdens övergångar. Våra patienter ska ges vård på rätt vårdnivå. Vård på rätt vårdnivå spänner över insatser som stärker personens egenvårdsförmåga till insatser vid behov av högspecialiserad vård samt palliativ vård. Vård som behövs ofta ska finnas nära.

Fortsatt utveckling av prehospitalet och mobil vård, nationell och regional nivåstrukturering samt arbete med horisontella prioriteringar enligt principen om vård efter behov är en förutsättning för en jämlik vård. Resultatmålet svarar mot Värmlandsstrategins insatsområde Förbättra livsvillkoren.

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

- Mål 3: God hälsa och välbefinnande
- Mål 5: Jämställdhet
- Mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- Mål 10: Minskad ojämlikhet
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen

Indikatorer	Målvärde	Periodicitet	Källa
Skörhetsbedömning i primärvård	≥ 95 %	Månad	Cosmic, Paratus, Listningssystemet Flisa, KPP-systemet Ecomed, ACG-systemet Johns Hopkins
Äldre med läkemedel som bör undvikas	<10 %	Tertial	Cosmic via regionens datalager till Medrave. Redovisas per rullande 12-månadersperiod.
Patienter i somatisk slutenvård med sjukhusförvärvade trycksår	<7 %	Tertial	Från och med 2024 regionens egen hantering via enkät i Microsoft Forms och sammanställning i statistikrapport i Rapportportalen.
Överbeläggningar i somatisk slutenvård	<2,5 per 100 disponibla vårdplatser	Månad	Cosmic via regionens datalager. Rikets resultat hämtas från SKR Väntetider i vården.
Utlökaliserade patienter i somatisk slutenvård		Månad	Cosmic via regionens datalager. Rikets resultat hämtas från SKR Väntetider i vården.
Överbeläggningar i psykiatrisk slutenvård	<1 per 100 disponibla vårdplatser	Månad	Cosmic via regionens datalager. Rikets resultat hämtas från SKR Väntetider i vården.

Resultatmål: Hälsofrämjande och förebyggande vård

Beskrivning

En viktig del i arbetet är att arbeta förebyggande och hälsofrämjande för att stärka hälsan i befolkningen så att behovet av hälso- och sjukvårdens insatser minskar. Regionen ska främja barns och ungas, vuxnas och de äldres fysiska och psykiska hälsa.

Förebyggande och hälsofrämjande arbetssätt omfattar identifiering, rådgivning och samtal om riskbruk, missbruk och beroende, levnadsvanor, tandhälsa, frågor om våld i nära relationer och frågor om psykisk hälsa.

Förebyggande och hälsofrämjande insatser är exempelvis hälsosamtal, friskvård, vaccinationer och screeningprogram. Resultatmålet svarar mot Värmlandsstrategins insatsområde Förbättra livsvillkoren.

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

- Mål 3: God hälsa och välbefinnande
- Mål 5: Jämställdhet
- Mål 10: Minskad ojämlikhet

Indikatorer	Målvärde	Periodicitet	Källa
Tillfrågad om våldsutsatthet i primärvården	≥90 %	Tertial	Cosmic, via regionens datalager.
6-åringars tandhälsa, andel med karies, fyllning		År	Egen uppföljning

6.4 Effektmål: Hållbar organisation

Resultatmål: Ekonomi i balans

Beskrivning

Region Värmlands verksamhet ska bedrivas med god ekonomisk hushållning, kostnadskontroll och långsiktig ekonomisk hållbarhet. Det innebär att verksamheten ska rymmas inom beslutade ekonomiska ramar.

God ekonomisk hushållning är en förutsättning för att även i framtiden kunna ge värmlänningarna en god hälso- och sjukvård inklusive tandvård, regional utveckling, kollektivtrafik, kultur och bildning. Det finansiella perspektivet av god ekonomisk hushållning innebär att varje generation ska bära kostnaderna för den service som de konsumerar.

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

 Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Indikatorer	Målvärde	Periodicitet	Källa
Nettokostnad mot budget		Månad	Raindance
Bemanningskostnad mot budget		År	Raindance
Nyttjandegrad i e-handelssystemet		År	Raindance

Resultatmål: Attraktiv arbetsgivare

Beskrivning

Region Värmland ska vara en attraktiv arbetsgivare. För att vara en attraktiv arbetsgivare är det viktigt att Region Värmland kan attrahera och rekrytera nya medarbetare, utveckla och behålla befintliga medarbetare och skapa bra avslut när medarbetare slutar sin anställning. Varje medarbetare är en viktig ambassadör för Region Värmland.

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

 Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Indikatorer	Målvärde	Periodicitet	Källa
Hållbart medarbetarengagemang (HME) – totalindex	70	År	Resultat erhålls från medarbetarenkäten som genomförs en gång per år.
Omräknade heltider tillsvidareanställda		Månad	Heroma
Omräknade heltider visstidsanställda		Månad	Heroma

Resultatmål: Hållbar arbetsmiljö

Beskrivning

Region Värmland ska ha en Hållbar arbetsmiljö. Region Värmlands arbetsmiljöpolicy anger den politiska viljeinriktningen att arbetsmiljön i regionen ska stimulera till engagemang i ett utvecklingsvänligt arbetsklimat karaktäriserat av respekt och tillit, där alla kan känna delaktighet, medskapande och uppleva arbetsglädje i en kontinuerlig verksamhetsutveckling. Region Värmland arbetar med arbetsmiljöfrågorna på ett systematiskt sätt genom att undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp arbetsmiljön - SAM, det systematiska arbetsmiljöarbetet. Arbetsmiljöarbetet ska skapa förutsättningar för ett långsiktigt hållbart arbetsliv.

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

 Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Indikatorer	Målvärde	Periodicitet	Källa
Sjukfrånvarokvot		Månad	Heroma
Andel chefer som genomfört skyddsronnd för medarbetare		År	Årlig uppföljning Systematisk arbetsmiljöarbete (SAM), uppgift kommer att kunna erhållas i SAM-modulen. Datakälla: Stratsys, SAM-modul
Andel chefer som genomfört skyddsronnd för underliggande chefer		År	Årlig uppföljning Systematisk arbetsmiljöarbete (SAM), uppgift kommer att kunna erhållas i SAM-modulen. Datakälla: Stratsys, SAM-modul
Hållbart säkerhetsengagemang (HSE) totalindex	70	År	Inhämta resultaten från Hållbart säkerhetsengagemang (HSE)

Resultatmål: Minskad resursförbrukning

Beskrivning

För att minska vår resursförbrukning behöver vi arbeta mer förebyggande och strategiskt. Det innebär att vi aktivt ska undvika onödiga inköp och överanvändning av resurser. Vi måste till exempel minska mängden läkemedel, mat, förbrukningsmaterial och textilier som slängs i onödan. Vi behöver använda energi, lokaler, fordon, material och medicinska gaser så effektivt som möjligt. Det är också viktigt att minska lågvärdesvärden och överförskrivningen av läkemedel, samt att gå över från engångs- till flergångsprodukter och till cirkulära system för exempelvis möbler, sjukvårdens förbrukningsmaterial, IT-utrustning och byggmaterial.

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

- Mål 2: Ingen hunger
- Mål 7: Hållbar energi för alla
- Mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen
- Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

Resultatmål: Låg miljöpåverkan

Beskrivning

För att hålla vårt miljöavtryck så lågt som möjligt från de resurser vi måste köpa in, använda och förbruka, samt från de direkta avtryck vi gör i miljön genom exempelvis markanvändning och transporter, krävs ett brett spektrum av insatser. Vi behöver bland annat gå över till fossilfria förbrukningsmaterial och transporter, öka andelen livsmedel med lågt klimatavtryck, ställa skarp miljökrav vid upphandlingar och göra medvetna val av läkemedel och byggmaterial. Det är också viktigt att möjliggöra materialåtervinning i högre utsträckning samt att vårda och utveckla utomhusmiljöerna kring våra fastigheter för att bidra till en stärkt biologisk mångfald. Även genom vår placering i fonder och aktier samt genom våra bidrag, projektmedel och stöd kan vi främja aktiviteter och insatser som bidrar till miljömässig hållbarhet.

Bidrar till de globala målen i Agenda 2030

- Mål 2: Ingen hunger
- Mål 3: God hälsa och välbefinnande
- Mål 5: Jämställdhet
- Mål 6: Rent vatten och sanitet
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen
- Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna
- Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald

Indikatorer	Målvärde	Periodicitet	Källa
Antibiotikaförskrivning	250	År	E-hälsomyndigheten genom Folkhälsomyndigheten

7 Intern ramfördelning på övergripande nivå

Nämndens planering för 2026 ska rymmas inom den nettokostnadsram som regionfullmäktige har tilldelat nämnden i Regionplan och budget 2026. Det är av största vikt att nämnden vidtar nödvändiga åtgärder för att nämndens verksamhet ska kunna utföras inom den tilldelade nettokostnadsramen. Nämndens aktiviteter, utvecklingsarbete, satsningar och återinvesteringar ska finansieras inom nämndens nettokostnadsram. Nämnden ska i dialog med verksamheten aktivt jobba med att ta fram möjligheter att frigöra medel genom omprioriteringar i verksamheten. Eventuella omprioriteringar, effektiviseringar eller besparingar får inte utformas så att de belastar någon annan del av organisationen utan en ömsesidig överenskommelse om detta.

I dialog med förvaltningsledningen identifierar nämnden på vilken nivå nämndens interna ramfördelning ska beslutas. Om budget behöver styras om mellan poster på den beslutade nivån efter beslut om årets interna ramfördelning krävs nämndbeslut om budgetväxling, alternativt delegeringsbeslut om nämnden i samband med budgetbeslutet delegerar rätten att budgetväxla mellan poster inom nämndens interna ramfördelning till förvaltningsområdets direktör.

Sammanfattning

Efter regionfullmäktiges beslut om regionplan ska, i planeringsprocessen, hälso- och sjukvårdsnämnden besluta om resultatmål, indikatorer och intern fördelning av nettokostnadsram. Förankring av hälso- och sjukvårdens verksamhetsplanering 2026 planeras därefter via föredragning för hälso- och sjukvårdsnämnden i december 2025.

Hälso- och sjukvårdsnämndens planeringsdirektiv förtydligar vad nämnden har att förhålla sig till i planeringen av verksamheterna. Nämndens svar på planeringsdirektivet utgör grunden för den fortsatta planeringen inom det egna ansvarsområdet.

I ärendebeskrivningen framgår förvaltningens förslag avseende fördelning av nettokostnadsramen till hälso- och sjukvårdens områden samt förslag på ramökning för vårdvalet.

Fördelning av nettokostnadsram

Efter regionfullmäktiges beslut om fördelning av ram till regionens nämnder, har förslaget avseende ramfördelning inom hälso- och sjukvården på områdesnivå beretts av hälso- och sjukvårdsledningen. Beslut fattas av hälso- och sjukvårdsnämnden.

Regionfullmäktige beslutade i samband med regionplanen att det är av största vikt att under planeringsperioden 2025–2027 komma tillbaka till en ekonomi i balans. Det har varit det högst prioriterade målet 2025 och fortsätter att vara det även under 2026.

Ambitionen för hälso- och sjukvårdens förslag på fördelning av nettokostnadsram är att på en övergripande nivå nå en ekonomi i balans för nästkommande år. Förvaltningens bedömning är att det är möjligt under förutsättning att de riktade statsbidragen ligger kvar på samma nivå som 2025.

Hälso- och sjukvårdsnämndens nettokostnadsram beslutades av regionfullmäktige till 9 398 miljoner (RS/250133) för år 2026, vilket betyder en ramhöjning med 353 miljoner kronor jämfört med år 2025.

Efter beslutet i regionfullmäktige har beslut tagits om två budgetväxlingar där medel går från hälso- och sjukvården till regionfastigheter och regionledningskontoret med tillsammans 2 miljoner kronor. Ny ekonomisk ram för hälso- och sjukvården blir då 9 396 miljoner kronor.

I nedanstående tabell specificeras ramtillskotten samt övrig finansiering av budgeten, belopp i miljoner kronor.

Ram 2025	9 045
Remitterad vård av medicinska skäl	18
Läkemedel	78
Generell uppräknings inkl övrigt	196
Vårdplatser	55
Satsning arbetsskor	6
Ram 2026	9 398
Budgetväxlingar	-2
Ny ram 2026	9 396
Finansiering	
Beräknade nettokostnader HS	9 909
Effektivisering 1 %	-99
Beräknade statsbidrag	-414
Budget 2026	9 396

Tillskotten för remitterad vård av medicinska skäl, läkemedel samt vårdplatser har fördelats till de verksamheter där kostnaderna förväntas uppkomma.

I tillägg till ovanstående fördelningar har följande prioriteringar processats fram.

- Vårdval vårdcentral stärks med 64 miljoner kronor vilket bland annat inkluderar en enskild satsning på fler ST-läkare med 20 miljoner kronor. Genom att förstärka vårdval vårdcentral säkerställs att samtliga vårdcentraler, i egen såväl som privat regi, ska klara av sitt grunduppdrag och möta förväntningarna både när det gäller omställningen till en god och nära vård och en förbättrad tillgänglighet.

- Arbetet med att upprätthålla och utveckla antalet vårdplatser fortsätter genom en satsning motsvarande 55 miljoner kronor. I tillägg satsas 5 miljoner kronor på förbättrad vård för äldre multisjuka patienter.
- För att stärka arbetet med att motverka psykisk ohälsa bland barn och ges ett tillskott om 15 miljoner kronor till Första Linjen och för att ytterligare stärka ST-utbildningen inom vuxenpsykiatri ges ett tillskott på 5 miljoner kronor.
- Utöver detta har resterande medel fördelats som ett generellt tillskott till verksamheterna i syfte att de fortsatt ska bidra till omställningen av en god och nära vård och ökad tillgänglighet.

Nettokostnadsram per område

I tabellen nedan finns förslag på nettokostnadsram per område, belopp i miljoner kronor. En omdisponering av budgeten har gjorts mellan områdena i syfte att bättre avspegla varje områdes förväntade kostnadsbild. I tillägg har några organisatoriska förändringar genomförts, till exempel har ett vårdvalskontor tillskapats under HS vårdstöd för att få en mer ändamålsenlig organisation runt vårdval. Resurser har då flyttats från område allmänmedicin och rehab till HS vårdstöd. Finansiering från riktade statsbidrag motsvarande närmare 414 miljoner kronor arbetats in i områdenas ramar med utgångspunkt från 2025 års prognos.

Nettokostnadsramarna per område nedan är preliminära då det fortfarande pågår ett budgetarbete på enhetsnivå. Fördelningen mellan enheter och områden kan därför komma att justeras.

Område	Nettokostnadsram 2025	Nettokostnadsram 2026	Förändring
Anopiva och prehospital vård	757	836	79
Allmänmedicin och rehabilitering	1 146	823	-323
Barn, kvinnosjukvård och habilitering	1 075	1 199	124
Medicinska specialiteter	1 770	1 965	195
Medicinsk diagnostik och service	637	722	85
Kirurgiska specialiteter	1 078	1 267	188
Psykiatriska specialiteter	549	564	16
Område sjukhuset Torsby	344	417	73
Område sjukhuset Arvika	252	258	6
HS Folk tandvården	201	201	0
HS vårdstöd	828	1 238	411
Regionservice	406	317	-89
Politik och Revision	3	3	0
	9 045	9 810	765
Varav finansiering från riktade statsbidrag		-414	
Summa		9 396	

Ramökning för ersättningar inom vårdval

I Region Värmland finns Vårdval vårdcentral och Vårdval fysioterapi. De två vårdvalen regleras i upphandlingsunderlaget och samtliga utförare, oavsett privat eller offentlig regi, ska behandlas lika. I förfrågningsunderlagen ingår en ersättningsbilaga där ersättningen till utförarna regleras enligt regionfullmäktiges beslut (RS/250304). Ramen för ersättningarna slås fast av hälso- och sjukvårdsnämnden inom nämndens tilldelade budgetram för 2026.

För att ge vårdcentralerna goda möjligheter att klara sitt basuppdrag samt aktivt bidra till en god och nära vård, samtidigt som arbetet med att effektivisera verksamheten fortsätter, föreslås ramen för ersättningarna öka med 64 miljoner kronor för 2026. Ökningen inkluderar justering för läkemedel, lönekostnader, samt del av prioriteringen till hälso- och sjukvård. Sammantaget innebär det en total ram för ersättning till vårdval vårdcentral 2026 på 1 241 miljoner kronor.

I vårdval fysioterapi utgår ersättning per heltidsresurs kompletterat med en ersättning för SAL (service, administration och lokaler). Ersättningen per heltidsresurs inklusive SAL föreslås öka med 26 715 kronor till 911 715 kronor 2026. Till skillnad från vårdval vårdcentral finns inte ett totalt belopp för hela vårdvalet beslutat. De föreslagna beloppen nedan innebär en kostnadsökning på cirka 3,3 miljoner kronor baserat på aktuellt antal utförare.